

Planlama Dergisi'nin 2023 yılına ait üçüncü sayısını sizlerle paylaşırken, dergimize yayımlanmak üzere çalışmalarını ileten, iletilen çalışmaları gönüllülük esasına bağlı olarak değerlendiren ve bu akademik çalışmaları takip edip okuyan herkese çok teşekkür ediyoruz.

Bu anlamlı döneme denk gelen sayımızda, Cumhuriyet'imizin yüzüncü yılını selamlamanın gururunu yaşıyoruz. Cumhuriyet'in yüzüncü yılının, sadece bir dönüm noktası değil, aynı zamanda planlama alanında yeni bir başlangıç simgeleyeceğini umut ediyoruz. Bugün, kentlerimizi daha yaşanabilir, daha yeşil ve daha demokratik kılmak için kent planlama ilkelerine olan inancımızla ilerliyoruz. Geleceğe yönelik bu vizyonla, Cumhuriyet'in değerlerini daha da güçlendirmek ve kentlerimizi daha çağdaş kılmak için sorumluluklarımızın bilincindeyiz.

Bu yıl üçüncü sayımızda yedi araştırma makalesi, bir derleme ve bir görüş yazısına yer verdik. Dergimizde yer alan yedi araştırma makalesinin konuları her zaman olduğu gibi farklı ölçeklerde ve alanlarda zengin bir perspektif sunmaktadır.

Günümüzde kentsel alanlarda sosyal ve mekânsal ayrışma, gelişen teknoloji ve değişen sosyo-kültürel ve ekonomik dinamiklerle planlama ve tasarım süreçlerinde önemli bir konu hâline gelmiştir. Bu sayımızdaki ilk araştırma makalesinde; İstanbul'un Başakşehir İlçesi'nde yer alan Başak, Başakşehir, Kayabaşı mahallelerinde bulunan dışa kapalı konut yerleşimlerini ele alan bu çalışma, mekânsal planlama ve sosyal ayrışma arasındaki ilişkiyi ölçekler arası analizlerle derinlemesine incelemektedir.

Mardin'in kültürel peyzajını oluşturan somut ve somut olmayan değerlerinin tespiti ve korunması üzerine odaklanan ikinci çalışma, yerinde gözlemler ve birincil/ikincil kaynak analizleriyle Mardin'in Dünya Mirası Listesi'ne adaylık sürecini, kentin tarihi belleği, mimari yapıları, kültürel kimliği ve Üstün Evrensel Değerleri üzerinden irdelemektedir.

Dünya nüfusundaki artış, teknolojik ilerlemeler ve ekonomik endişeler, hızla artan şehirleşmeyi ve enerji tüketimini beraberinde getirerek çevresel sorunları tetiklemektedir. Üçüncü çalışma, tam olarak bu odaktan, özellikle yeni endüstrileşen ülkeler özelinde şehirleşme, enerji tüketimi ve karbondioksit emisyonu arasındaki ilişkiyi analiz ederek, gelişmekte olan ülkelerdeki hızlı şehirleşme ve enerji tüketiminin karbondioksit emisyonlarını nasıl etkilediğini araştırmaktadır.

Dördüncü araştırma makalesi, kent yoksulluğuyla mücadele ve sürdürülebilir yerleşimlerin oluşturulması amacıyla kullanılan konut politikalarından biri olan "karma mülkiyet" yaklaşımını ele almakta ve dünya genelinde yapılan bilimsel çalışmalar üzerinden karma mülkiyet yaklaşımını inceleyerek, bu stratejinin konut sorunlarının çözümüne sunduğu olanakları ve Türkiye'de uygulanabilirliğini sorgulamaktadır.

Fiziksel aktivitenin önemi, sağlıklı bir yaşam sürdürme ve hastalıklardan korunma açısından giderek daha fazla vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, yürüme gibi basit ancak etkili fiziksel aktivitelerin, bireylerin genel sağlığını olumlu yönde etkilediği bilinmektedir. "Yürünebilir kentler", "15 dakikalık kentler" ve "sağlıklı şehirler" konseptleriyle planlama yazınında giderek önem kazanan bu konulara beşinci çalışmamız farklı bir perspektif sunmaktadır. Bu çalışma, Ankara'nın Gölbaşı İlçesi'ne bağlı Kızılcaşar Mahallesi'nde yaşayan bireylerin yürüme davranışlarını inceleyerek, çevresel ve kişisel faktörlerin bu davranışlar üzerindeki etkisini değerlendirmektedir.

COVID-19 pandemisi gibi etkileri hâlâ devam eden salgınlar, salgın sonrası planlama ve araştırmaların artışını da gündeme getirmiştir. Altıncı araştırma makalemiz, Türkiye genelinde kentleşme ve COVID-19 salgını arasındaki ilişkiyi irdelemektedir. Türkiye'nin 81 ilinin demografik özellikleri, kentleşme oranları, yapılaşma hızları, ulaşım altyapısı gibi kentsel çevre faktörleri üzerinden yapılan bu araştırma, farklı kentleşme deneyimlerinin COVID-19'un yayılmasını nasıl etkilediğini ortaya koymaktadır.

Bu sayımızdaki son araştırma makalesi ise farklı disiplinlerden olan psikoloji, felsefe, mimarlık ve planlama gibi alanlarda hatırlanabilirlik kavramını ele alarak özgün bir yaklaşım sunmaktadır. Mimarlık ve planlama açısından mekânsal algılanabilirlik ve psikoloji bağlamında algılama sürecini sentezleyen bu çalışma, Trabzon/Tanjant Yolu örneği üzerinden dini yapıların hatırlanabilirliğini incelemektedir.

Sayımızın son iki çalışması olan derleme makale ve görüş yazısı, 6 Şubat depremleri sonrası afet odaklı planlama çalışmalarına verilmesi gereken önemi gözler önüne sermektedir. Derleme makalede, Şubat 2023'teki depremlerin ardından Suriyeli mültecilerin yer seçim süreçlerini deprem tehlikeleri ve riskleri açısından detaylı bir şekilde incelemektedir. Görüş yazısı ise Türkiye'deki afete dayanıklı yerleşimlerin oluşturulmasını engelleyen imar mevzuatındaki sorunları sorgulamayı amaçlamaktadır. Ayrıca, Kahramanmaraş Depremi sonrasında benzer çerçevede bir çözüm arayışının başlatılmasının, gelecekteki afetlere karşı daha dirençli ve etkili bir planlama ve mevzuat oluşturulması açısından kritik bir adım olacağını vurgulamaktadır.

Yoğun ve kapsamlı içerikli bu sayımız için keyifli okumalar dileriz.